

MUZICA: UN DIALOG ETERN

MUSIC: AN ETERNAL DIALOGUE

Svetlana COȘCIUG,
muzicolog, profesor,
Colegiul de Muzică și Pedagogie din Bălți

Viața artistică a orașului Bălți abundă în evenimente culturale, datorită activității școlilor municipale de muzică pentru copii, a colegiului de muzică și Catedrei de artă și educație artistică, condusă de către conferențiarul universitar, Maestrul în Arte Margareta Tetelea. Tot M. Tetelea este și fondatoarea Filarmonicii pentru copii și animatoarea vieții muzicale în cadrul acestei instituții culturale. Cu eforturile dumneaei, în cadrul Filarmonicii evoluează interpreți din Rusia, Ucraina, Italia, Germania. Din spusele dnei Tetelea, Filarmonica de la Bălți are tangențe cu activitatea Institutului *Musicosophia* din Germania, a cărei activitate la Bălți este promovată de către profesorul Ion Gagim. Școala se axează pe ascultător. „Foarte mult se scrie despre compozitor și creația artistică, despre stilul interpretului, dar de ascultător, uităm. Doar ascultătorul, până la urmă, este regele în trivium-ul compozitor – interpret – ascultător” – a remarcat M. Tetelea.

În acest context, concertele susținute în cadrul Filarmonicii pentru copii reprezintă o mărturie elocventă.

La 10 noiembrie 2015, ora 16.00, sala de festivități a Universității de Stat „Alec Russo” din or. Bălți a găzduit un minunat duo de pian, având drept protagoniste două nume

de referință în domeniul pe care îl reprezintă – Aliona Vardanean și Irina Savina, ambele cadre didactice la AMTAP. Cu o zi înainte de susținerea acestui program, dna A.Vardanean a oferit un interviu, în care a relevat atât date din biografia acestui duet, cât și proiectul ce vizează evoluarea propriu-zisă.

Ce prezintă un duo de pian? Dacă în secolul al XIX-lea exista un Liszt, al cărui degete cuprindeau o întreagă orchestră (la fel, sunt cunoscute transcripțiile și parafrazele sale pe teme din creațiile compozitorilor), astăzi este binevenit acest dialog, această comunicare între două spirite creatoare, cu posibilități sporite de exprimare în vederea popularizării muzicii, fie la patru mâini, fie la două pian. Aceste prelucrări n-ar exista fără numele unor transcripționari ca Greg Anderson, Nicolas Economou, Veaceslav Greazov ș.a. În Republica Moldova duetul Aliona Vardanean – Irina Savina, relativ tânăr, concertează cu succes, alături de duetul matur Anatol Lapicus – Iurie Mahovici

Concertul s-a desfășurat sub genericul „Capodopere ale muzicii ruse” (anterior, acest proiect a fost prezentat cu succes la Soroca, Tiraspol și Chișinău în Sala cu Orgă). Programul neobișnuit al serii a inclus patru suite,

fapt pentru care s-a simțit necesitatea repartizării creațiilor în două secțiuni. Dat fiind faptul că pentru prima oară suitei pentru pian i se acordă un loc meritoriu într-un asemenea program, A. Vardanean a optat și pentru denumirea „O seară a suitei ruse pentru pian”. Tot ea a menționat faptul că trei creații dintre cele patru sunt premiere absolute în Moldova.

Întrucât anul 2015 este anul jubiliar al marelui compozitor rus P. I. Ceaikovski, în program au fost incluse două suite din baletele *Frumoasa din pădurea adormită* și *Spărgătorul de nuci*. După cum s-a confesat însăși interpreta, fiecare program de concert este chibzuit minuțios: „Urmărim felul în care am putea să aranjăm aceste lucrări, să fie o anumită linie de subiect ascunsă, în așa fel, ca concertul să urmărească un anumit subiect, nu să prezinte un conglomerat de creații. Astfel, prima suită din baletul *Frumoasa din pădurea adormită* de P. I. Ceaikovski prezintă varianta pentru pian la patru mâini, transpusă de către S. V. Rahmaninov. Iată de ce a doua creație va fi *Suita I* de S. V. Rahmaninov”.

Spectatorii au fost salutați de M. Tetelea, care a prezentat oaspeții. Atât A. Vardanean, cât și I. Savina s-au manifestat nu numai ca pianiste impecabile, ci și drept comentatori ai creațiilor interpretate, captând, în așa fel, interesul ascultătorilor prin cunoștințe profunde în istoria muzicii.

Programul seriei a fost deschis cu suitele de balet *Frumoasa din pădurea adormită*, incluzând cinci numere: *Introducere*, *Adagio*, *Dans caracteristic*, *Panoramă*, *Vals*.

A doua creație, în contrast, a adus cu sine sunetele tipice de clopot ale lui Rahmaninov în caracterul poe-

tic al *Fanteziei (Suita № 1 pentru două pian, op.5)*, la fel de inspirat prezentată de către protagonistele seriei în cele patru părți ale ei, luându-se în considerare epigrafele la începutul fiecărei părți pe textele poezilor romantici Lermontov, Byron, Tiutcev: *Barcarolă*, *Și noapte, și dragoste*, *Lacrimi*, *Sărbătoare luminoasă*.

După antract a fost reluat Ceaikovski, de astă dată, suitele de balet *Spărgătorul de nuci*, alcătuită din trei părți: prima parte este *Uvertura*, a doua parte include *Marș*, *Dansul Zînei dulciurilor*, *Gopac*, *Trepac*, *Dansul cafelei*, *Dansul ceaiului*, *Dansul micilor păstori* și a treia parte este renumitul *Vals al florilor*.

Muzica cunoscută a acestei suite a fost prezentată în varianta compozitorului și pianistului cipriot Nicolas Economou, care a studiat la Moscova. Folosirea tehnicii interpretative pianistice impecabile în redarea imaginilor baletului au conferit atât interpretării, cât și ascultării o stare contemplativă, în deosebi *Dansul Zînei dulciurilor* (interpretat la celestă în varianta orchestrală).

A patra creație, în cuvintele interviuatele, a fost cea mai mare surpriză în acest program – Suitele din opera *Povestea orașului nevăzut Kitej și Fecioara Fevronia*, de N. A. Rimski-Korsakov, în varianta pentru două pian a pianistului moscovit Veaceslav Greaznoi, considerat unul dintre cei mai talentați transcripitori la etapa actuală. Fiecare parte din această suită corespunde subiectului operei. „Pentru ca muzica să fie accesibilă, trebuie să cunoști atât subiectul operei, cât și semnificația denumirilor din vechea slavonă” – a remarcat A. Vardanean, relatând detaliat fiecare parte ascultătorilor. Și

